

Carta Principiilor Comerțului Echitabil

(traducere după varianta engleză a materialului publicat pe www.wfto.com)

a) Introducere:

Comertul echitabil (Fair Trade sau Fairtrade^[1]) este în mod fundamental un răspuns la eșecul comerțului tradițional de a asigura un trai sustenabil și oportunități de dezvoltare persoanelor care trăiesc în țările cele mai sărace ale lumii; lucru care este evidențiat prin faptul că 2 miliarde dintre semenii noștri, în ciuda faptului că muncesc în condiții extrem de grele, supraviețuiesc cu mai puțin de 2 \$ pe zi.

Sărăcia și dificultățile limitează alegerile persoanelor, în timp ce presiunile pieței îi obligă la marginalizare și excludere. Acest fapt îi face pe aceștia vulnerabili la exploatare, fie că este vorba despre fermieri sau artizani constituiți în unități productive familiale (numiți de aici mai departe „producători”), fie că este vorba despre persoane angajate (numiți de aici mai departe „muncitori”) în întreprinderi mai mari.

Din acest motiv, obiectivele inițiativelor de comerț echitabil sunt exprimate printr-o gamă diversă de activități practice și programe, pentru a răspunde cât mai bine nevoilor specifice și contextului local în care se găsesc persoanele vizate de inițiativele de comerț echitabil. Cu siguranță, un model unic de intervenție nu poate răspunde tuturor problemelor care se întâlnesc în diferite sectoare de producție (de la cafea la produse artisanale), în diferite contexte geografice (din Mali în Mexic), sau în diferitele forme de producție (de la fermieri la întreprinderi care au muncitori).

Astfel, mișcarea de comerț echitabil își propune să aibă consistență la nivel de principii, dar să își păstreze o anumită flexibilitate la nivelul implementării. Acest fapt prezintă o serie de provocări privind definirea conceptului la nivel practic, astfel ca acesta să fie universal valabil.

Înțelegerea principiilor de bază ale comerțului echitabil este crucială, la fel cum inițierea de demersuri de izolare față de aceste principii riscă să ducă la pierderea unor elemente importante ale filozofiei generale ce stă la baza comerțului echitabil, care a fost dezvoltată prin experiența și dialogul cu organizațiile de comerț echitabil^[2], de-a lungul a mulți ani de activitate. Acest aspect este analog cu tendințele din domeniul responsabilității sociale corporatiste, unde este acceptat tot mai mult că o respectare eficientă a principiilor de responsabilitate socială corporatistă necesită un angajament real. În domeniul comerțului echitabil este indiscutabil faptul că eficiența intervenției este asigurată nu numai prin ceea ce face o organizație, cât mai ales de motivele care stau la baza intervenției și modului în care acționează.

Această Declarație își propune să ofere la nivel internațional un singur punct de vedere în ceea ce privește comerțul echitabil, prin intermediul unei explicații concise ale principiilor comerțului echitabil și principalele două modalități prin care acestea pot fi puse în aplicare.

Declarația urmărește totodată să pună bazele pentru un viitor dialog și cooperare între organizațiile de comerț echitabil – și între aceste organizații și alți actori – cu obiectivul ca comerțul echitabil să-și atingă maximul de potențial pentru a asigura o mai mare echitate în comerțul internațional.

b) Viziune Comună:

Mișcarea de comerț echitabil împărtășește o viziune asupra lumii în care dreptatea și dezvoltarea sustenabilă se găsesc în centrul structurilor și practicilor de comerț, astfel încât orice persoană poate să își asigure prin muncă proprie un trai decent și demn și poate să își dezvolte întregul potențial uman.

Mișcarea de comerț echitabil consideră comerțul un factor fundamental pentru reducerea sărăciei și susținerea dezvoltării sustenabile, cu condiția ca acesta să fie gestionat cu acest scop, respectiv cu o mai mare echitate și transparență decât se întâmplă în mod curent. Noi considerăm că persoanele marginalizate și dezavantajate pot să-și dezvolte capacitatea de a deține un mai mare control asupra muncii și vieții lor dacă acestea sunt mai bine organizate și susținute și dacă li se asigură accesul la principalele piețe de desfacere, în condiții comerciale mai echitabile.

De asemenea, considerăm că cetățenii și instituțiile din țările dezvoltate sunt favorabili acestui tip de comerț, cu condiția să fie informați cu privire la nevoile producătorilor și oportunitățile pe care comerțul echitabil le oferă pentru a le schimba și îmbunătăți situația. Comerțul echitabil se bazează pe consumatori bine informați, care oferă un suport crucial în campaniile de reformare a regulilor aplicate în comerțul internațional și de dezvoltare a unui sistem economic mai echitabil. Comerțul echitabil reprezintă legătura între obiectivele actorilor din țările dezvoltate care urmăresc o mai mare sustenabilitate și echitate și nevoile acelora din Sud, care în majoritatea lor au nevoie de aceste schimbări. Comerțul echitabil permite cetățenilor să facă o diferență pentru producători prin intermediul acțiunilor lor și alegerile de consum.

Cererea pentru produsele din comerțul echitabil permite organizațiilor de comerț echitabil și altora care adoptă practicile comerțului echitabil să extindă accesul la aceste produse, având un impact important asupra activităților desfășurate de către acestea, așa cum acest lucru a fost demonstrat într-o manieră vizibilă și articulată în suportul public pentru schimbarea normelor comerțului tradițional.

^[1] Fairtrade (scris împreună) este folosit pentru a face referire la schema de certificare a unui produs de către Organizațiile Internaționale de Etichetare a Comerțului Echitabil.

^[2] Organizațiile de comerț echitabil sunt acele organizații pentru care comerțul echitabil face parte din misiunea organizației și constituie elementul central al intervenției (la nivel de obiective și activități). Acestea sunt activ angajate în susținerea producătorilor, creșterea nivelului de conștientizare cu privire la comerțul echitabil și în campanii de schimbare a regulilor și practicilor din comerțul internațional tradițional. WFTO este rețeaua globală a organizațiilor de comerț echitabil.